

HÁLÓZATFELÜGYELET SZABAD SZOFTVEREKKEL

Lajber Zoltán

`lajber.zoltan@ih.szie.hu`

Szent István Egyetem, Informatikai Hivatal

`http://zeus.gau.hu/~lajbi`

Bevezetés

Motto: mindenki másként csinálja

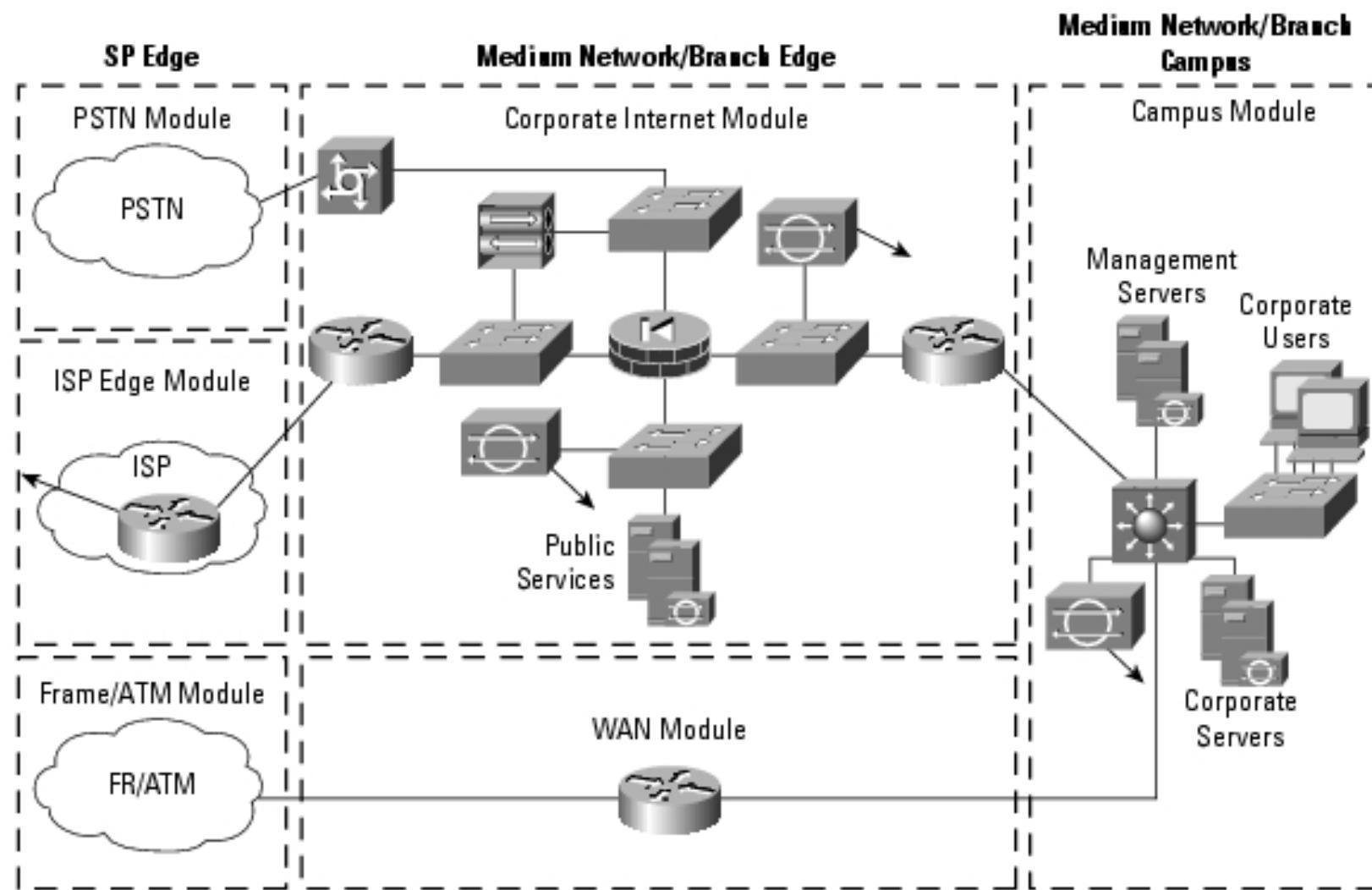
Előadás tematikája:

- tervezés
- esemény naplázás: syslog-ng
- forgalom naplázás: netacc-ng, flow-tools
- háttérszolgáltatások: NTP, DNS, TFTP, TACACS+, RADIUS
- mi történik a hálózatban? nagios
- mi történt, mi fog történni? munin, cricket
- nyilvántartások: netdisco, háztáji programok

TERVEZÉS

alap feltételezések

- hálózat managementre dedikált gép,
- noc (Network Operation Center) a szokásos elnevezés
- nagyobb hálózatokban management subnet
- noc kiemelt jogokkal rendelkezik
- védelme kritikus
- állatorvosi ló: <http://www.cisco.com/go/safe>

szétválasztás

- logikai és fizikai hálózati struktura eltér
- VLAN a szétválasztásra
- Cisco esetén az 1-es VLAN kitüntetett:
 - alapértelmezett vlan \Rightarrow ez hiba, átt kell állítani
 - alapértelmezett managment VLAN \Rightarrow állítható, de nem érdemes
 - mert a CDP, PAgP, nem PVSTP BPDU úgyis 1-es vlan-ban megy
- 1-es VLAN-ban csak infrastruktúra eszközök, csak a management gépről legyen elérhető
- route, DNS feloldás is csak 1-es és management gépekre

dokumentáció

Izlés szerint több program: Visio, dia, **tgif**

- saját szimbolumok
- sok formátum: png, eps, html imagemap

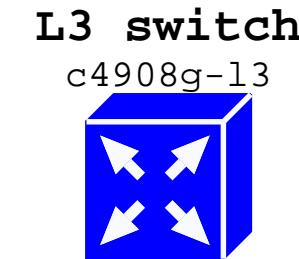
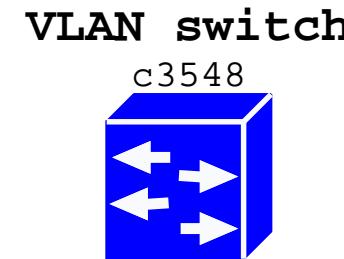
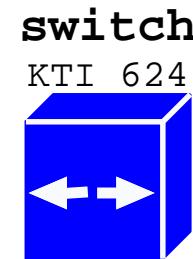
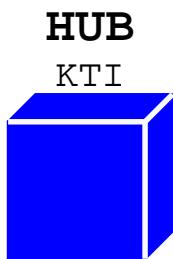
/etc/X11/app-defaults/Tgif:

Tgif.DefaultDomain: 0

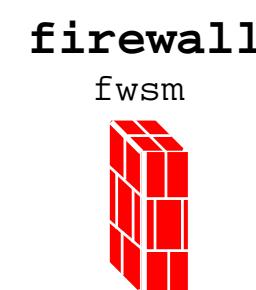
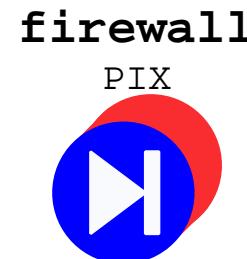
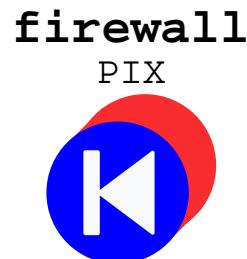
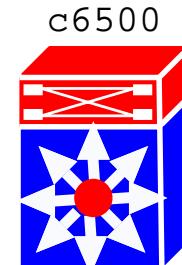
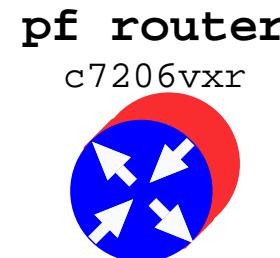
Tgif.MaxDomains: 2

Tgif.DomainPath0: NET:\ n \
 /usr/local/lib/tgif/net:\ n \

Tgif.DomainPath1: SERVER:\ n \
 /usr/local/lib/tgif/server:\ n

routerswitch

ESEMÉNY NAPLÓZÁS

- központi naplózás fontosabb eszköz az események kezelésében
- feltételezi, hogy a gépek órái jól járnak \Rightarrow NTP
- túl részletes napló kezelhetetlen
- nagyforgalmú router vagy tűzfal belerokkanhat a naplózásba, DoS lehetősége
- log rotálás, archiválás, előírások...
- eredeti syslog nem elég jó a szétválogatásra több eszköz esetén
- syslog-ng szép, jó, kényelmes

syslog-*ng*.conf részlet

```
destination pix_err { file("/var/log/routers/pix_err.log" owner("root")
group("adm") perm(0640)); };
destination pix_crit { file("/var/log/routers/pix_crit.log" owner("root")
group("adm") perm(0640)); };
...
filter f_pix_crit      { host(192.188.242.246) and match("PIX-[12]"); };
filter f_pix_err        { host(192.188.242.246) and match("PIX-[34567]"); };
...
log { source(net); filter(f_pix_crit); destination(pix_crit); };
log { source(net); filter(f_pix_err); destination(pix_err); };
```

/etc/logrotate.d/routers **részlet**

```
/var/log/routers/*.log {
    daily
    olddir /var/log/routers/old/
    rotate 365
    compress
}
```

FORGALOM NAPLÓZÁS

netacc-ng: – linuxos routereken jó

- nem kell forgalommérés miatt tűzfal szabályokat beiktatni
- 100Mbps fölött mindenkép ratelimit kell a tűzfal logra
- adatbázisba is tud dolgozni

kis cisco dobozok: SPAN és pcap

nagy cisco dobozok: flow-export elkapása flow-tools-al

- jól darabolható logok
 - óránként új fájl, max 45G hely ⇒ nálunk ez kb 1 hónap core router flow
- NAT előtt switched flow export a NAT-olt vlan-ról, de ez erősen növeli a méretet
- tovább küldhető pl. online elemzésre

HÁTTÉRSZOLÁLTATÁSOK

NTP :

- nagyon lényeges a gépek és routerek pontos órája
- core router szinkronizál kinti forrásokhoz
- mindenki más a core routerhez
- bootoláskor ntpdate, utána ntpd

DNS :

- nagyon sok szolgáltatás függ tőle (emergency PXE boot..)
- gyorsítja a helyreállítási munkálatokat
- rekurzív és authoratív funkciók szétválasztása
- redundancia, magas rendelkezésre állás
- logikus nevezéktan, aktiv eszközöknek külön subdomain

kábelek : F2I-001**switchek** : asw-f2i1.mtz.gau.hu**ups** : ups-syma.mtz.gau.hu**firewall context** : fwm-core-diak.mtz.gau.hu**szerver ILOM** : sp-pityu1.mtz.gau.hu

TACACS+ :

- hálózati eszközre beléptetés
- kiadott parancsok naplázása
- elvileg lehet emberek és parancsok külön engedélyezése

RADIUS :

- átmenő forgalomhoz jobb: behívó, vpn, wifi 802.1x
- többféle adatbázis lehet mögötte
- nálunk LDAP backend, de users fájl a kivételek kezelésére
- használat: 802.1x, VPN

TFTP :

- hálózati eszközök configja
alias exec wrnet copy running-config tftp://192.188.242.5/asw-f2i1
- hálózati eszközök op. rendszere
- PXE boot rescue szervereknek, új gép telepítés gyorsítása
- verziókövető rendszerrel, webbel kombinálható ⇒HBONE
- speciális tűzfal szabályok: kérés UDP 69-re érkezik, de további csomagok UDP > 1023
- nincs authentikáció, de az irandó fájlnak léteznie kell, és 666 jogunak kell lennie
- default hely helyett javasolt a /var/lib/tftp

MI TÖRTÉNIK A HÁLÓZATBAN: NAGIOS

Nagios működése

- service check -re készült, nem host pingetésre
- de szolgáltatás csak houston futhat...
- igyekszik elkerülni, hogy felesleges információkkal bombázzon:
függőségek
- fontos elem: state nem két, hanem több állapotú

Függőségek

- amíg a service check lefut, nem csinál host check-et
- ha pl DNS megy, nem nézi meg a switch1 és switch2-t
- ellenőrzés sorrendje:
 1. service
 2. host
 3. parent hosts
- nagios géppel egy szegmensen lévő gépeket definiálhatjuk parent nélkül (van még ilyen?)
- **döntés:** switch vagy router a szegmens határ? azaz L2 vagy L3 struktúra szerint építkezzen-e a nagios
- ha pl L3, akkor nem tudhatja, hogy a távoli host a switch hibája miatt nem érhető el ⇒ extra üzenetek

host check

- alapértelmezetten a host check csak akkor fut le, ha kell
- check_interval befolyásolja a viselkedést
- host check csak elérhetőséget vizsgál
- ping service hasznos host ellenőrzésre is, extra információk: ping time, packet loss
- lassú vonalak esetén alapértelmezett paraméterek átállítása szükséges

```
define service {  
    use generic-service  
    name ping-service  
    service_description PING  
    check_command check_ping!200.0,20%!800.0,60%  
    register 0  
}  
  
define service {  
    use generic-service  
    name ping-slow-service  
    service_description PING  
    check_command check_ping!500.0,20%!1200.0,60%  
    register 0  
}
```

host és service state

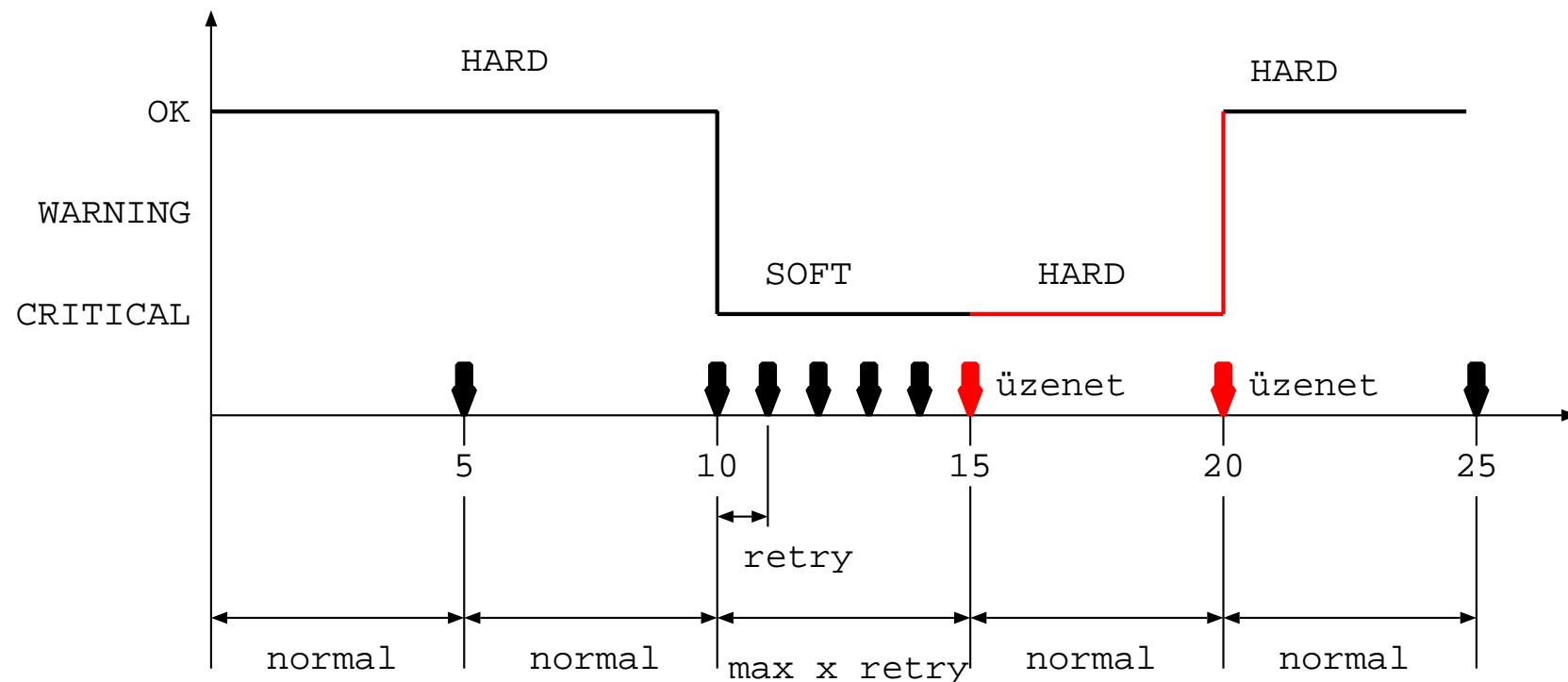
Host és service check lehetséges visszatérési értékei:

érték	jelentés	megjegyzés
0	OK	mindig HARD
1	WARNING	
2	CRITICAL	SOFT, majd HARD
3	UNKNOWN	plugin hiba

Vonatkozó config opciók:

opcion	def.	megjegyzés
normal_check_interval	5	normál időköz
retry_check_interval	1	soft state időköz
max_check_attempts	5	soft state hossza

eseménysor

Konfigurálás

- lehet adatbázisban és fájlban
- több dolgot kell konzisztensen tartani
- nem tudok jó segédeszközt
- ellenőrzés: nagios -v /etc/nagios/nagios.cfg

```
hosts.cfg

define host{
    use          generic-host
    name         generic-dmz
    parents      edge
    register     0
}

define host{
    use          generic-dmz
    host_name   gate
    alias       gate.gau.hu
    address     192.188.242.65
}
```

services.cfg

```
define service{
    use                      generic-service
    name                     monguz-service
    service_description      monguz
    check_command            check_tcp!8080
    register                 0
}

define service{
    use                      monguz-service
    host_name                gaia
    contact_groups           server-admins
}
```

hostgroups.cfg

```
# neptun host group definition
define hostgroup{
    hostgroup_name    neptun
    alias              NEPTUN
    contact_groups    neptun-admins
    members            tsz1,web1,web3,web4,kom2,kom3,db3,db4,blade
}
```

hostextinfo.cfg

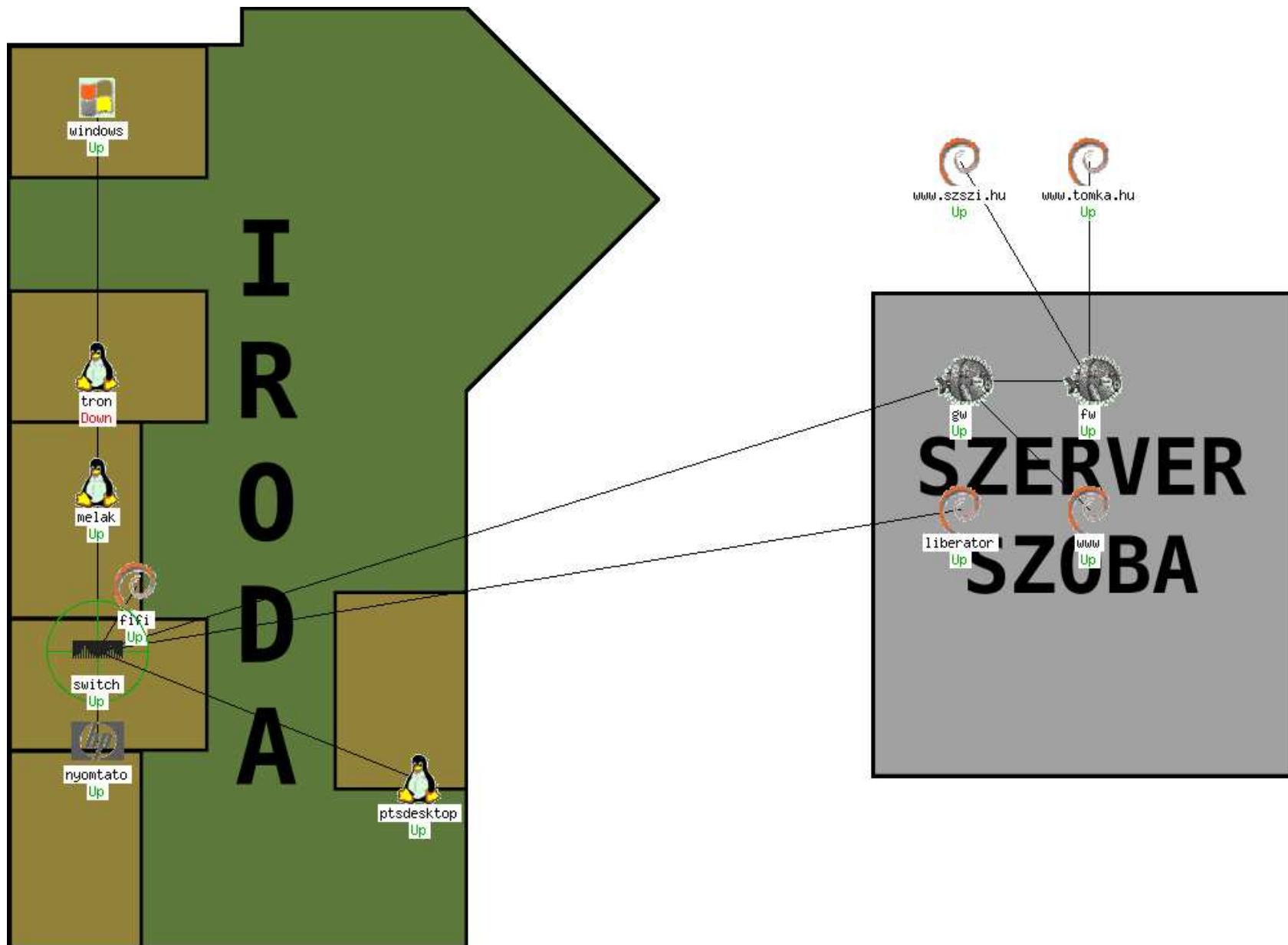
- cgi felület számára info
- 2D koordináták, alaprajz...
- 3D koordináták, VRML...

```
define hostextinfo{
```

name	switch
icon_image	switch40.png
statusmap_image	switch40.gd
register	0
}	

```
define hostextinfo{
```

use	switch
host_name	asw-apal
}	

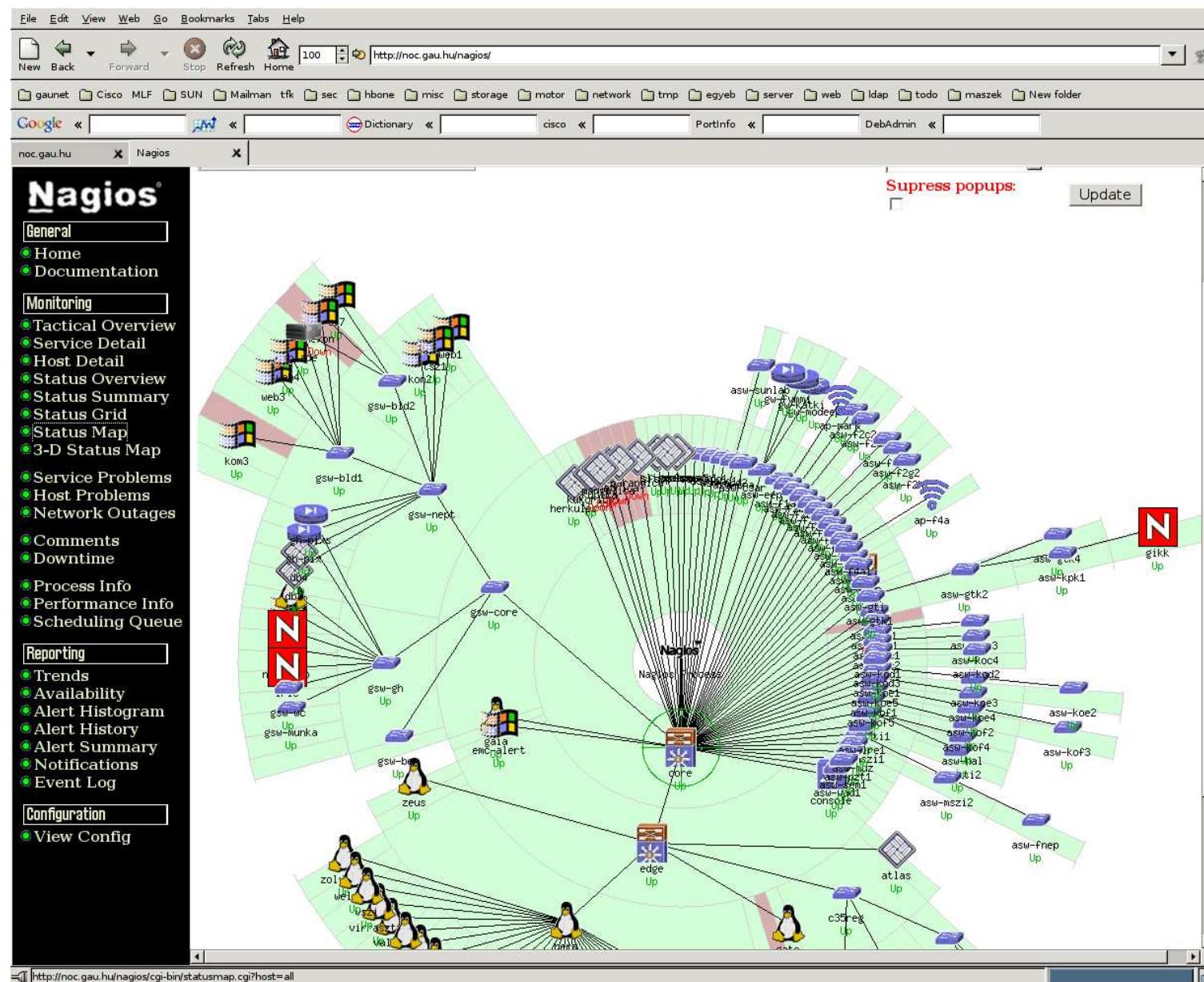
contacts.cfg

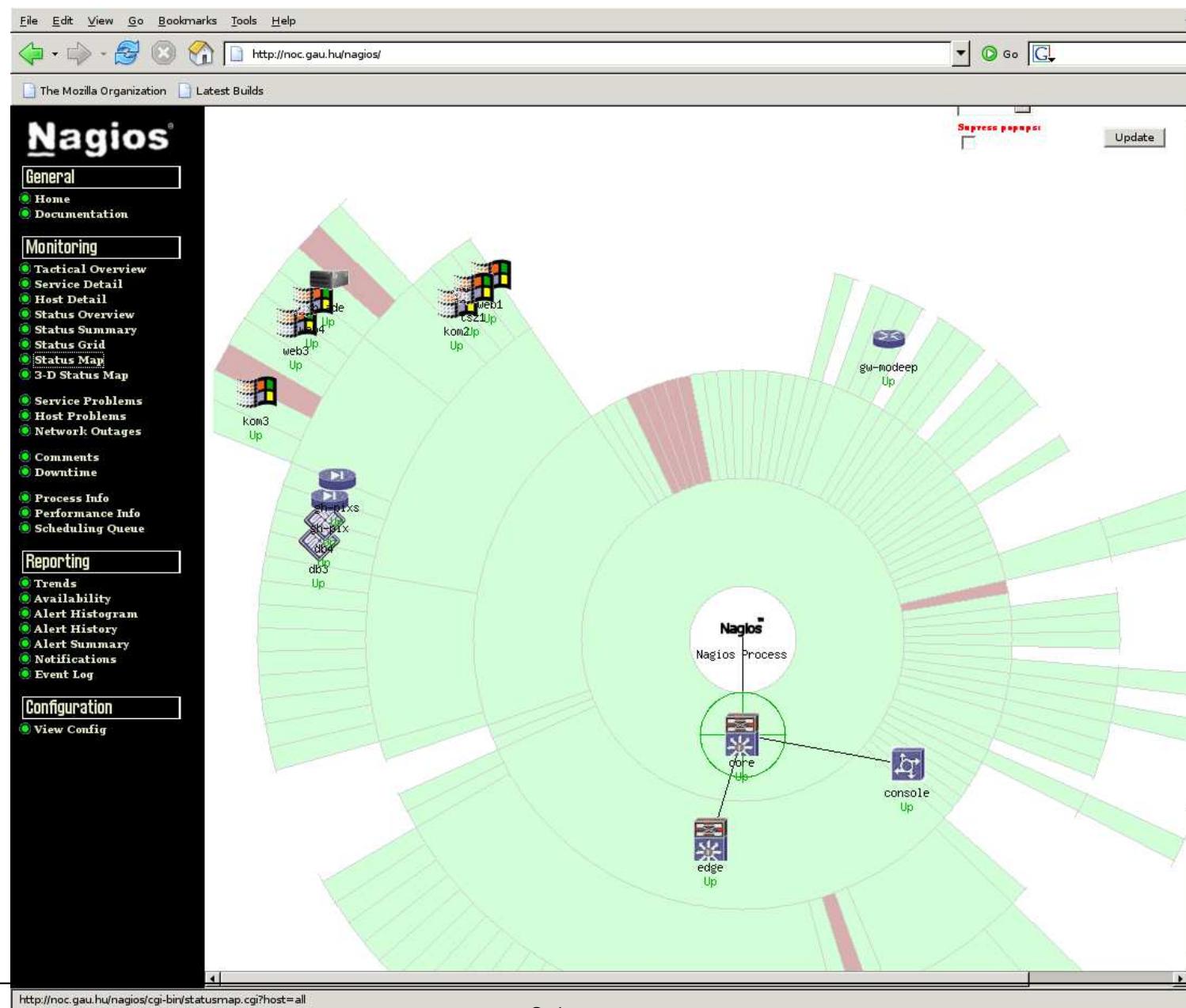
```
define contact{
    contact_name          lajbi
    alias                 Lajber Zoltan
    use                  generic_contact
    email                lajbi@zeus.gau.hu
    pager                0555916580
}
```

contactgroups.cfg

- értesítések
- webes felületen mit lát

```
define contactgroup{  
    contactgroup_name      net-admins  
    alias                  network Administrators  
    members                fitori, lajbi, liszkai  
}
```


tippek és trükkök

- saját iconok
 - status overview és hasonlók: icon png
 - status map: gd vagy gd2
 - indexed png konvertálható, pngtoga a libgd-tools csomagban
- retain_nonstatus_information
- define service-ben több host adható meg, sőt wildcard is
- define service-ben hostgroup_name is van

egy pager megoldás

- wavecom wmod2 adapter, usb-rs232 adapter
- gsm-tools programcsomag
- nagios config
- bővebb infó: <http://gatling.ikk.sztaki.hu/~kissg/gsm/>


```
#! /bin/sh
# gsmsmsd daemon for sending/receiving sm
#
# -=Lajbi=- 2003 07 02

PATH=/usr/local/sbin:/usr/local/bin:/sbin:/bin:/usr/sbin:/usr/bin
DAEMON=/usr/bin/gsmsmsd
OPT="-b 9600 -d /dev/ttyUSB0 -c 1 -a \"mail lajbi@noc.gau.hu\" -s
/var/spool/sms/out sms no_stat"
NAME=gsmsmsd
DESC="sm daemon"
test -x $DAEMON || exit 0

set -e
```

```
case "$1" in
    start)
        echo -n "Starting $DESC: $NAME"
        start-stop-daemon --start --quiet -b --pidfile /var/run/$NAME.pid
        echo "."
        ;;
    stop)
        echo -n "Stopping $DESC: $NAME "
        start-stop-daemon --stop --quiet --pidfile /var/run/$NAME.pid
        echo "."
        ;;
    restart)
        ...
    *)
```

```
# /etc/nagios/misccommands.cfg
...
# 'notify-by-sms' command definition by Lajbi
define command{
    command_name    notify-by-sms
    command_line    /bin/echo -e "$CONTACTPAGER$\\nService:
$SERVICEDESC$\\nHost: $HOSTNAME$\\nAddress:$HOSTADDRESS$\\n
State:$SERVICESTATE$\\nInfo: $OUTPUT$\\nDate: $DATETIME$" >
"/var/spool/sms/out/$CONTACTNAME$$HOSTNAME$$SERVICESTATE$"
}
# 'host-notify-by-sms' command definition by Lajbi
define command{
    command_name    host-notify-by-sms
    command_line    /bin/echo -e "$CONTACTPAGER$\\nHost '$HOSTALIAS$', is
$HOSTSTATE$\\nInfo: $OUTPUT$\\nTime: $DATETIME$" >
"/var/spool/sms/out/$CONTACTNAME$$HOSTALIAS$$HOSTSTATE$"
}
```

```
# contacts.cfg
define contact{
    name                      generic_contact
    service_notification_period 24x7
    host_notification_period    24x7
    service_notification_options w,u,c,r
    host_notification_options   d,u,r
    service_notification_commands notify-by-email,notify-by-sms
    host_notification_commands  host-notify-by-email,host-notify-by-sms
    register                  0
}
```

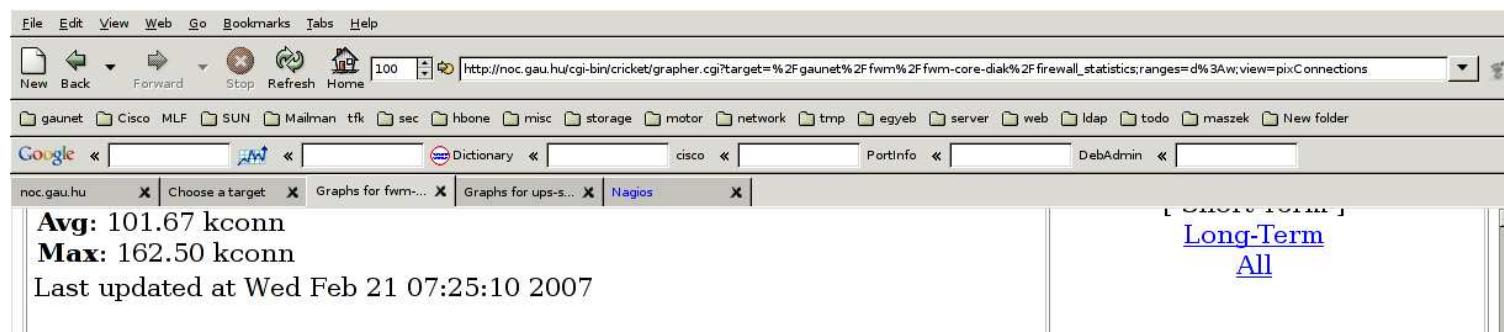
amiről nem beszéltünk még

- passziv szerviz ellenőrzés
- hierarchikus, elosztott nagios rendszer
- szolgáltatás függőség
- szolgáltatás és host eszkaláció
- ...

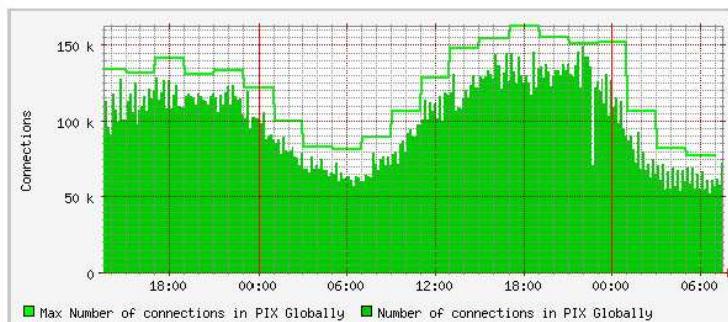
MI TÖRTÉNT, MI FOG TÖRTÉNNI

SNMP monitor - cricket

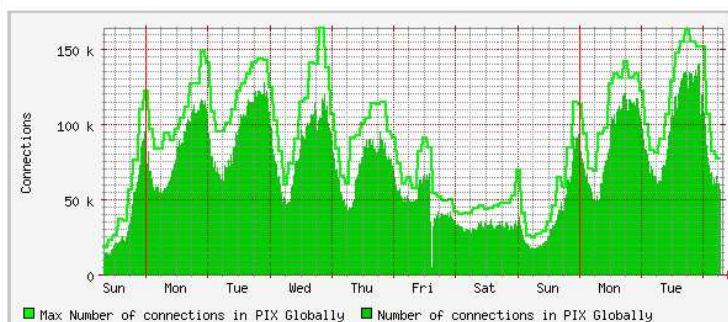
- fa szerkezet ⇒ configdir
- sok hasonló eszköz kezelése egyszerű
- megfelelő SNMP mib-ek kibányászása
- genRtrConfig, listInterfaces
- cricket-compile
- rrdlib varázslók előnyben

Daily graph

Weekly graph

Defaults fájl:

```
OID      pixConnections 1.3.6.1.4.1.9.9.147.1.2.2.2.1.5.40.6
```

```
datasource pixConnections
```

```
    rrd-ds-type      = GAUGE
```

```
    ds-source        = snmp://%snmp%/pixConnections
```

```
    rrd-heartbeat   = 1800
```

```
targetType      Cisco-pix-stats
```

```
    ds = "pixConnections, aByteBlocksFree, bByteBlocksFree,  
          cByteBlocksFree, dByteBlocksFree, pixcpu5sec, pixcpu5min"
```

```
    view = "pixConnections: pixConnections, freeBlocks: aByteBlocksFree
```

```
          bByteBlocksFree cByteBlocksFree dByteBlocksFree,
```

```
          cpu: pixcpu5sec pixcpu5min"
```

targets fájl:

```
target firewall_statistics
    inst                  = 0
    interface-name        = firewall_statistics
    long-desc             = "Number of connections currently in use by the
                             entire firewall"
    short-desc            = "Number of connections currently in use by the
                             entire firewall"
    target-type           = Cisco-pix-stats
```

host monitor - munin

- netSNMPd-hez rengeteg plugint kellett írni
- munin configja a hoston (is) történik
- plugin írás egyszerű
- munin: központi adatgyűjtés crontab-ból és webes felületen megjelenítés
- munin-node: monitorozandó gépen fut, egy TCP porton fülél

munin

- monitorozandó host ip-jét meg kell adni
- hostok csoportosítva, alapértelmezetten DNS szerint

[fkp;zfs.fkp.szie.hu]

address 192.188.242.205

use_node_name yes

[szolg;atlas.szie.hu]

address 192.188.242.79

use_node_name yes

[ih;sziszifusz.szie.hu]

address 192.188.242.50

use_node_name yes

munin-node

- ellentétben munin-nal, állandóan fut
- pluginon symlinkelve /etc/munin/plugins/ vagy
/etc/opt/munin/plugins -ba
- gyakori, hogy plugin neve határozza meg a figyelendő paramtétert, pl
/usr/share/munin/plugins/if_
⇒ /etc/munin/plugins/if_eth0
- plugin API egyszerű, jól dokumentált
- háztáji pluginok:
 - sun fire v20z, x4100 IPMI hőmérséklet és venti fordulat
 - solaris 9 prtdiag -v -ből hőmérséklet

munin pluginok

Három esetet kell kezelnie, paramétertől függően

autoconf : opcionális, adjon vissza "yes"-t

```
# munin-run cpu autoconfig  
yes
```

config : adja vissza a configot:

```
# munin-run cpu config  
graph_title CPU usage  
graph_order system user nice idle iowait irq softirq  
graph_args --base 1000 -r --lower-limit 0 --upper-limit 400  
graph_vlabel %  
graph_scale no  
graph_info This graph shows how CPU time is spent.  
graph_category system
```

```
graph_category system
graph_period second
system.label system
system.draw AREA
system.max 5000
system.min 0
system.type DERIVE
system.warning 120
system.critical 200
system.info CPU time spent by the kernel in system activities
user.label user
...
...
```

paraméter nélkül: adja vissza a mért értékeket

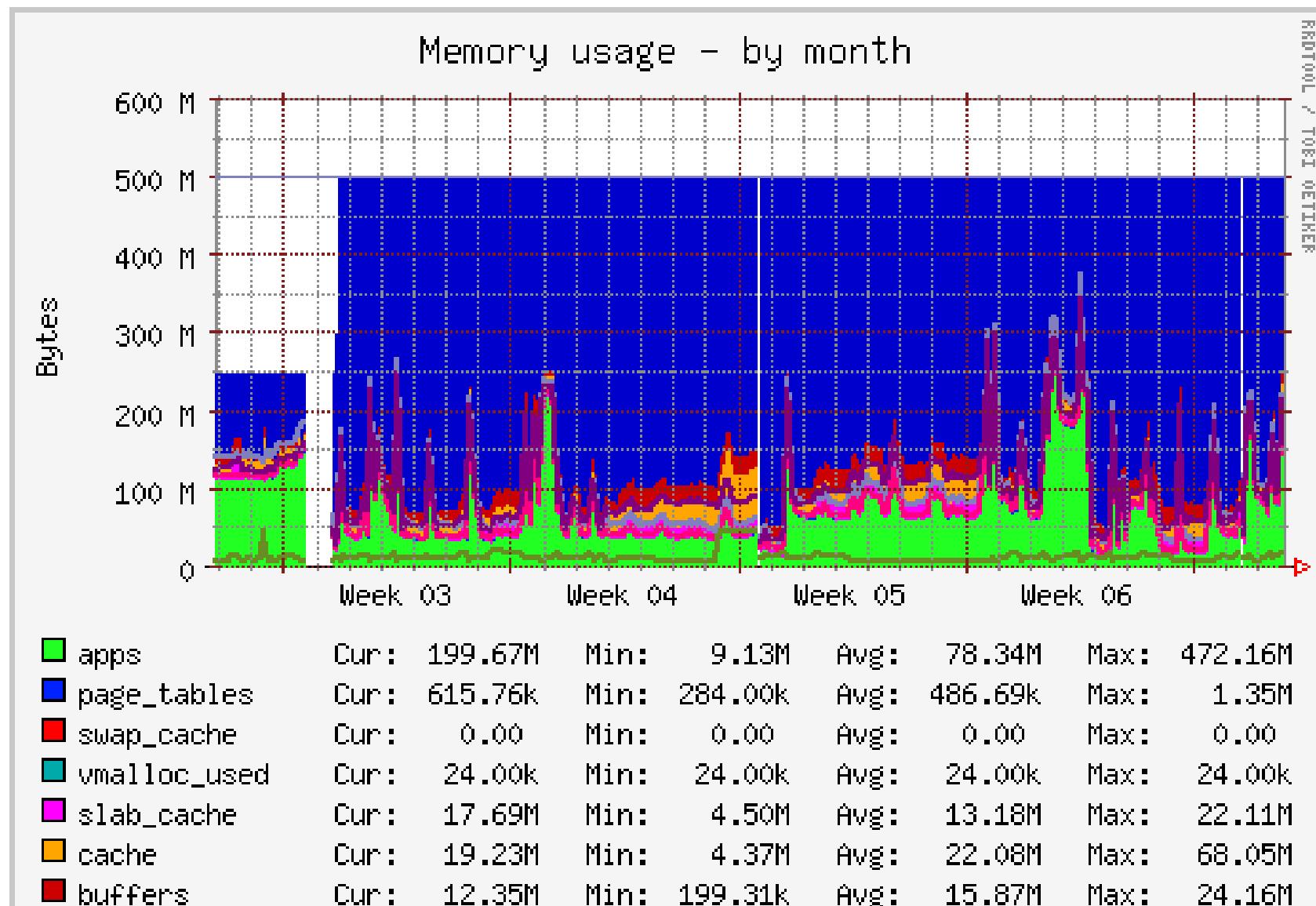
```
# munin-run cpu
user.value 1498262
nice.value 1891378
system.value 1606920
idle.value 729010468
iowait.value 569093
irq.value 33221
softirq.value 217272
```

plugin futtatás : munin-run plugin paramter

webes felület

- a definiált fa szerkezet, azon belül host, sorban a kategóriák
- warning szintű paraméter kategóriája sárga (pl. df 92%)
- critical szintű paraméter kategóriája piros (pl df 98%)

- **ih** :: [day week month year]
 - [mx1.qau.hu](#) :: [Other]
 - [nmc.qau.hu](#) :: [Disk Exim Mysql Network Other Postfix Processes System]
 - [noc.qau.hu](#) :: [Disk Network Other Postfix Processes System]
 - [pityu0.ih.szie.hu](#) :: [Disk Network Processes Sensors System]
 - [pityu1.ih.szie.hu](#) :: [Apache Disk Mysql Network Processes Sensors System]
 - [pityu5.ih.szie.hu](#) :: [Disk Network Processes Sensors System]
 - [pityu6.ih.szie.hu](#) :: [Disk Network Processes Sensors System Xen]
 - [rserver.qau.hu](#) :: [Disk Network Postfix Processes System]
 - [sziszifusz.szie.hu](#) :: [Apache Disk Network Processes System]
- **net** :: [day week month year]
 - [fw-kva.szie.hu](#) :: [Disk Network Processes System]
 - [fw-vti.szie.hu](#) :: [Disk Network Processes System]
 - [qgate.qau.hu](#) :: [Disk Network Other Postfix Processes Sensors System]
 - [gw-diak.qau.hu](#) :: [Disk Network Processes System]
- **szolg** :: [day week month year]
 - [atlas.szie.hu](#) :: [Other]
 - [doktori.szie.hu](#) :: [Apache Disk Exim Network Postfix Processes System]

munin és nagios összekapcsolás

- ötlet: ha munin tud warning-ot, critical-t, üzenje is meg
- munin tud mail-t küldeni de üzengetni ott van a nagios
- kössük össze a kettőt
- megoldás: nagios nsca (Nagios Service Check Acceptor)
<http://munin.projects.linpro.no/wiki/HowToContactNagios>

mi kell ehhez?

nagios :

- nagios.cfg:

```
command_file=/var/log/nagios/rw/nagios.cmd
```

```
log_passive_service_checks=0
```

```
accept_passive_service_checks=1
```

- checkcommands.cfg:

```
define command{
```

```
    command_name      check_dummy
```

```
    command_line     $USER1$/check_dummy $ARG1$
```

```
}
```

- services.cfg:

```
define service {  
    use generic-service  
    name passive-service  
    active_checks_enabled 0  
    passive_checks_enabled 1  
    register 0  
    is_volatile 1  
    contact_groups server-admins  
    notification_options w,u,c,r  
    check_command check_dummy!0  
}
```

```
define service {
    use          passive-service
    host_name   gate
    service_description disk
}
```

nsca szerver :

- /etc/nsca.cfg:
server_address=127.0.0.1
allowed_hosts=127.0.0.1
nsca_user=nagios
command_file=/var/log/nagios/rw/nagios.cmd
decryption_method=1
password=titok
- /etc/hosts.allow:
nsca:127.0.0.1

nsca kliens :

- /etc/send_nsca.cfg:
 encryption_method=1
 password=titok
- teszt: echo -e "foo.example.com\test\t0\t0" |
 /usr/sbin/send_nsca -H localhost -c /etc/send_nsca.cfg
- ellenőrzés 1: ha a nagios.cmd nem jó
 cat /var/run/nagios/nsca.dump:
 [1171915138] PROCESS_SERVICE_CHECK_RESULT;foo.example.com;test;0;0
- ellenőrzés 2: ha eddig minden OK:
 grep foo.example.com /var/log/nagios/nagios.log
 [1171915382] Warning: Message queue contained results for service 'tes
host 'foo.example.com''. The service could not be found!

munin :

- munin-ban jeleneleg csak OK, WARNING, CRITICAL van, de nincs UNKNOW (lesz)
- munin-limits rendszeresen fut cron-ból
- sajnos a nagios service elnevezés kötött, ezért trükközni kell

- /etc/munin/munin.conf vonatkozó részlet:

contacts nagios

contact.nagios.command /usr/sbin/send_nsca -H localhost \
-c /etc/send_nsca.cfg

[net;gate.gau.hu]

contacts nagios

address 192.188.242.65

use_node_name yes

notify_alias gate

pre 1.3.3rc

df.graph_title disk

post 1.3.3rc

df.notify_alias disk

- még pár apróság:

chgrp nagios /etc/send_nsca.cfg

adduser munin nagios

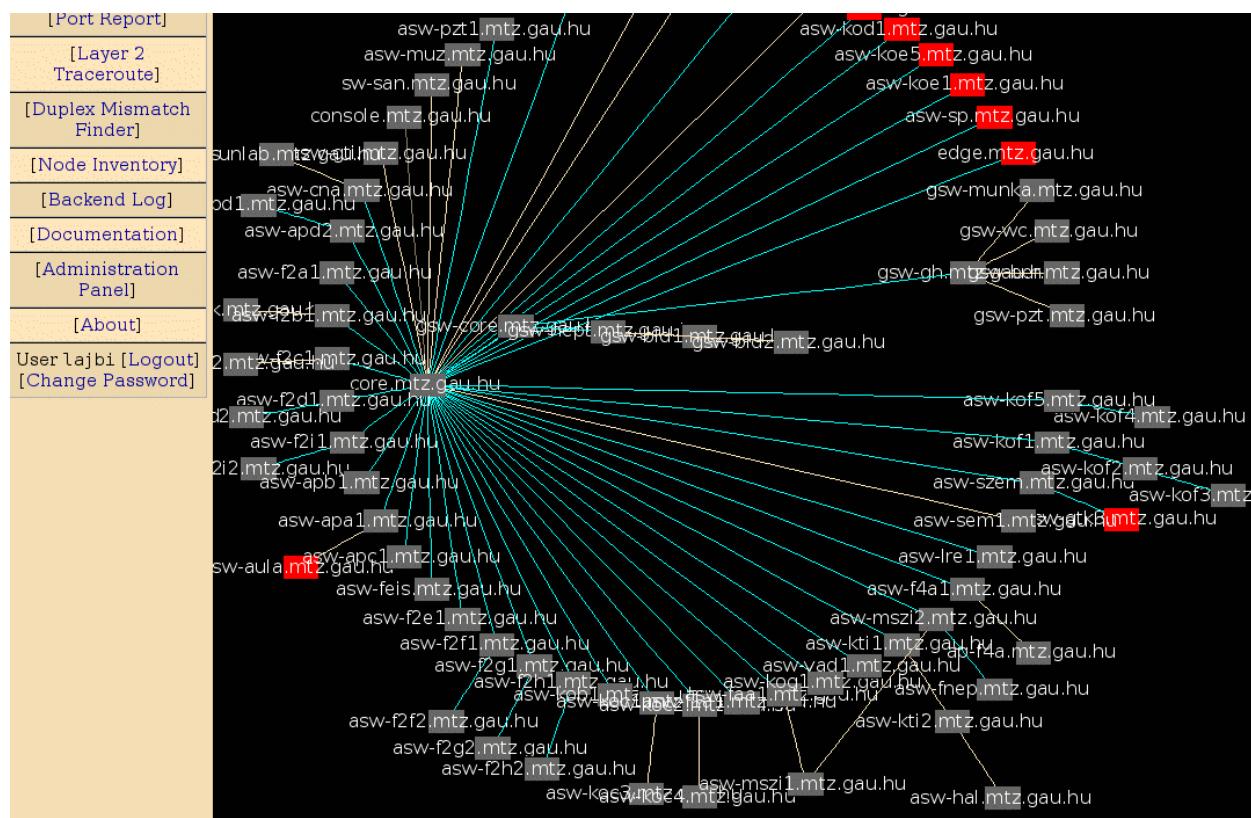
NYILVÁNTARTÁSOK

arpwatch

- kis hálózatokban mac cím és ip összeszedés
- változásokról emailben csacsog
- régebben csak promisc mód, most már SNMP lekérdezés is van

netdisco

- cron-ból futó feladatok, PostgreSQL adatbázis, webes felület
 - SNMP és CDP segítségével térképezi fel a hálózatot. Ha nincs CDP, topológia kézzel megadható

- device, node inventory készül

Netdisco

Device Inventory
[By Age] [By Model] [By OS] [By Location]

By Age

Find Devices Last Updated not in 2 months Search

Find Devices That have been up for at least 2 months Search

By Model

Vendor	Model	Count
cisco	2509	1
cisco	2912XL	1
cisco	2924CXLv	2
cisco	2924MXL	4
cisco	295024	2
cisco	295024C	2
cisco	295024LRest	1
cisco	3508GXL	1
cisco	3548XL	2
cisco	3550-24	3
cisco	3550-48	34
cisco	3640	1
cisco	AIRAP1100	3
cisco	IGBSM	2
cisco	Modules.3.1.3.472	1
cisco	PIXFirewall525	2
cisco	Products.695	6
cisco	Products.716	1
cisco	Products.717	2
cisco	WS-C6509-E	1
cisco	wsc1900	1
cisco	wsc1900c	3

- archivált történelmi adatok (pl mac-hez ip cimek)
- néhány egyszerűbb ellenőrzés
- L2 traceroute mac, ip cím, hostnév vagy netbios név alapján

Netdisco

L2 Trace Route

Route
noc.gau.hu --> sun-lab.szie.hu

	Port In	Device	Port Out
1.		noc.gau.hu	
2.	[GigabitEthernet2/14]	core.mtz.gau.hu	[GigabitEthernet4/14]
3.	[GigabitEthernet0/1]	asw-cna.mtz.gau.hu	[FastEthernet0/32]
4.		sun-lab	

From: To:

Hints

- L2 Traceroute only finds a *Possible* route through the network, using path of packets may well be very different .
- Enter the MAC Address, IP Address or Hostname of a node or device
- For segments of the network missing topology info, no path may be found. Info in [Device Search].

Helyi fejlesztések

gödöllői HAT

- HAT - hálózati adattár
- kollégiumban havi befizetések, kábel id-k és switchlábak nyilvántartása
- főbb funkciók:
 - igény felvitel
 - befizetés - ip cím osztás
 - bekötendők listája
 - bekötés
 - lekérdezések
- feladtuk, nem fejlesztjük tovább

Psadmin

- Port Security Administrator, DUF-on Kiss András, később Gede Zoltán
- fő feladat a kollégiumi szobák aktív portjainak kiosztása, kezelése
- egyre bővülő feladatkör
 - https, mysql, Cisco, HP, LDAP
 - regisztrációs interface
 - nem a user adja meg az adatokat (pl mac cím)
 - fejlett jogosultság kezelés, pl kollégium épület felelős, oktató tanterem lekapcsolás
- bővebben:
http://makacs.duf.hu/~gzoli/vedes/gede_zoltan_dczi_ts_20070122.ppt

AMIRŐL NEM VOLT SZÓ

cacti : <http://cacti.net/>

jffnms : <http://www.jffnms.org/>

zenoss : <http://www.zenoss.com/>

ÖSSZEFoglalás

<http://www.nagios.org/>

<http://cricket.sourceforge.net/>

<http://munin.projects.linpro.no/>

<http://netdisco.org/>

<http://www.splintered.net/sw/flow-tools/>

<http://www.freeradius.org/>

<http://packages.debian.org/stable/net/tac-plus>

http://zeus.gau.hu/~lajbi/ipszilon_noc.pdf